

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุที่ทิ้งแล้วภายในบ้านและในฟาร์ม

Sound Slide on Compost Procedure From Home and farm Waste Material

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตรเทคโนโลยีการผลิตภัณฑ์
ภาควิชาวิทยาศาสตรอุตสาหกรรม
คณะวิทยาศาสตรอุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2530

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 002458
วัน เดือน ปี.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ผ่านการคำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของมหาวิทยาลัยที่มีการนำไปใช้

เนอความย่อของโศหาพิเศม

นาย สุระพร ชุนเกษมมาก

ครุศาสตรวุฒิสถาภรรมมกัเศค

ครุศาสตรวุเศคโนโลยีการมลลคพช

การท่ายุหมกจากวสคที่หั่งแลวภายในบ้านและในฟารุม

Sound Slide on Compost Procedure From home and farm waste material

ในการท่ายุหมกจากวสคครั้งนี้มีความเป็นมาเนองจากสภาพในเมืองใหญ่ ๆ มีการนำเอาเศษขยะสิ่งเหลือใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านออกมาทิ้งกันทุกวันทำให้สูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ จึงคิดหาวิธีการนำมาใช้ประโยชน์ โดยนำมาท่ายุหมกด้วยวิธีนี้ซึ่งถ้าใช้วิธีอื่นจะทำได้เนองจากสภาพในเมืองจะไม่มีพื้นที่มาก ประกอบกับปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่กันอย่างแออัดจะเกิดกลิ่นรบกวน จึงได้คิดวิธีการดัดแปลงมาใช้วิธีนี้แทน

การทำสลค ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตอุปกรณ์ประกอบการสอนในรูปของสลคเรื่องการทำยุหมกด้วยวิธีนี้และเพื่อทดสอบคุณภาพของสลค เพื่อกำหนดเนื้อหาที่ง่ายขึ้น ในการดำเนินการผลิตสลค เริ่มต้นทำการวิเคราะห์เนื้อหาในเรื่องของการทำยุหมกจากวสคที่หั่งแลวภายในบ้านและในฟารุม ทำการกำหนดภาพที่จะถ่าย พร้อมคำบรรยายประกอบภาพ หลักจากนั้นก็ทำการถ่ายภาพที่ได้จัดไว้เมื่อได้ภาพออกมาแล้วก็ดำเนินการบันทึกคำบรรยายในระบมให้สัณญาน

การประเมินคุณภาพของสลค ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองโดยมีผู้ประเมินเป็นอาจารย์ในวิทยาเกษตรกรรมฉะเชิงเทรา จำนวน 4 ท่าน ที่สอนทางด้านพืชศาสตร์ คือวิชาดินและปุ๋ย วิชาความอุดมสมบูรณ์ของดิน วิชาปฐพีวิทยา และอีก 1 ท่านเป็นอาจารย์ฝ่ายสคศึกษาศาสตร์ และอาจารย์ประจำหมวดวิชาเกษตรโรงเรียนหมอกุลยวิทยาฉะเชิงเทราอีก 2 ท่าน การประเมินจะทำการฉายสลคที่ลภาพพร้อมกันให้ผู้ประเมินกรอกคะแนนลงในแบบสอบถามประเมินเสร็จแล้ว นำผลการประเมินมาวิเคราะห์จากบทกรองแก้ไข โดยเกิดจากการประเมินว่าภาพใดจะต้องแก้ไขจะถือเอาคะแนนของผู้

ภาพทั้งหมดส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่มีบางภาพที่จะต้องแก้ไขคือ ภาพที่ 5, 9, 22, 36
ซึ่งจะแก้ไขในหัวข้อ ของความชัดเจนของภาพความปราณีตของภาพและความยากง่าย
ในการอ่านตัวอักษร ส่วนคุณภาพของสไลด์ในท่านคำบรรยายอยู่ในเกณฑ์

จากการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้จะได้ชุดสไลด์ประกอบการบรรยายหนึ่งชุด
ซึ่งจะนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาคินและมุข อีกทั้งยังใช้ประกอบการ
อบรมเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปได้และยังเป็นแนวทางในการกำจัดขยะทำให้ที่อยู่
อาศัยสะอาดน่าอยู่มากขึ้น และสามารถทำบุญหมั ้ไ้เอง โดยไม่ต้องเสียเงิน

มติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์และให้คำแนะนำจาก
 อาจารย์ รมณีย์ อากาศิรม ซึ่งเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษ ที่ท่านได้เสียสละ
 เวลาให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ ช่วยแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ในการทำปัญหาพิเศษ
 นี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ ได้รับความช่วยเหลือในด้าน
 ต่าง ๆ จากผู้ที่มีความรู้ความสามารถอีกหลายท่านคือ คุณอากาศิ ปานตรงค์ ให้ความ
 ช่วยเหลือในด้าน เรายศยท่าสไลด์และการบันทึกเสียง คุณชัยวัฒน์ แม่นมินทร ให้ความ
 ช่วยเหลือทางด้าน ตัวอักษร คุณสุวรรณีย์ มงคล ให้ความช่วยเหลือในการอ่านคำ
 บรรยาย คุณชนิษฐา เสียมสกุล ให้ความช่วยเหลือในด้านคำวิเคราะห์ข้อมูลและ
 อาจารย์ในวิทยาลัยเกษตรกรรมฉะเชิงเทราที่สอนทางด้านพืชศาสตร์ และอาจารย์ใน
 โรงเรียนพนมอดุลยวิทยา ที่สอนในหมวดเกษตรให้ความช่วยเหลือในด้านกาประเมิน
 คุณภาสสไลด์ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้จัดทำขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน
 ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ความดี ของปัญหาพิเศษเล่มนี้ขอขอบ แต่ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ช่วยเหลือ
 อุหนุนหนุนในการศึกษาและให้กำลังใจมาโดยตลอดและผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้อง
 ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สุระพร จุนเกษมา
 24 กุมภาพันธ์ 2531

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ.....

ก

กิจกรรมประกาศ.....

ข

รายการสัมมนา.....

ค

บทที่

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....

1

1.2 วัตถุประสงค์.....

2

1.3 ขอบเขตของปัญหา.....

2

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

3

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารทางด้านการสร้างสไลด์.....

4

2.2 เอกสารทางด้านการทำปุยหมัก.....

7

3. วิธีการสร้างอุปกรณ์

3.1 วิธีการสร้างอุปกรณ์.....

13

3.2 วิธีการประเมินผล.....

26

3.3 ผลการประเมินและการแก้ไข.....

28

4. สรุปและขอเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการดำเนินงาน.....

33

4.2 ปัญหาและอุปสรรค.....

35

4.3 ขอเสนอแนะ.....

35

บรรณานุกรม.....

36

ภาคผนวก.....

38

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.	ตารางผลการประเมินคุณภาพสไลด์ ตอนที่ 1 ด้าน
คุณภาพของภาพสไลด์.....	29
2.	ตารางผลการประเมินคุณภาพสไลด์ ตอนที่ 2 ด้าน
คุณภาพของเสียงและคำบรรยาย.....	32

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็้มาของมัลลทา

ในสภาพปัจจุบันได้มีการนำเอาเทคโนโลยี ใหม่ ๆ มาใช้อย่างกว้างขวาง และโดยขาดการควบคุมอย่างจริงจังจากทางกร จึงทำให้เกิดผลเสียหายต่อมภาย หลัง ทำให้ระบบนิเวศน์วิทยาเปลี่ยนแปลงไป การนำเอาปุ๋ยเคมี มาใช้ในการเกษตร ก็เป็นปัญหาหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวจะทำให้เกิดผลเสียคาม มาหลายอย่าง เช่น ทำให้โครงสร้างของดินเลวลง ทำให้การเจริญของต้นพืชผิดปกติ ไป ที่เห็นกันอย่างชัดเจนคือ เมื่อดินจับกันเป็นแผ่น แน่นและแข็ง พืชเจริญเติบโตไม่ เต็มที่ เกิดอาการแคะแกระน ผลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้โดยขาดความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และประกอบกับขาดการควบคุมจากรัฐบาลอย่าง จริงจังในปัจจุบันทางรัฐบาลได้ให้ความสนใจปัญหานี้มากขึ้น ได้มีการหาแนวทางในการ แก้ไขโดยมีการแนะนำให้เกษตรกรหันมาสนใจ ปุ๋ยอินทรีย์กันมากขึ้น ซึ่งปุ๋ยอินทรีย์ เหล่านี้มีอยู่ทั่วไป ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก เป็นต้น ซึ่งผลของปุ๋ยอินทรีย์เหล่านี้ เมื่อใช้กับต้นพืชแล้ว จะช่วยปรับปรุง โครงสร้างของดินให้ดีขึ้นโดยปุ๋ยอินทรีย์จะเข้าไปแทรกอยู่ระหว่างเนื้อดินทำให้ดินแยกตัวออกจากกัน มีลักษณะร่วนซุย นอกจากนั้นปุ๋ยอินทรีย์ยังป้องกันการยึกยักอาหารของดินทำให้พืชสามารถนำธาตุอาหารในดินไปใช้ ได้ดีขึ้น และปุ๋ยอินทรีย์ยังให้ธาตุอาหารแก่พืชในระยะยาวอีกด้วย

ปุ๋ยอินทรีย์เหล่านี้ นับวันจะหายากขึ้นทุกวันและที่มีก็ เริ่มจะมีราคาแพงขึ้น ฉะนั้นการหาทางที่จะผลิตปุ๋ยอินทรีย์เหล่านี้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง และปุ๋ยอินทรีย์ ที่จะทำกันได้ง่ายและทำได้โดยทั่วๆ ไปก็คือปุ๋ยหมัก ซึ่งจะใช้เวลาผลิต ใช้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วไป มาหมักทำเป็นปุ๋ย วิธีการทำปุ๋ยหมักนั้นมีวิธีการทำปุ๋ยอยู่หลาย วิธี แต่ละวิธีมีวิธีการที่แตกต่างกันไป ซึ่งแต่ละวิธีนั้นก็ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ในการทำ

หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะเหมาะสมกับวิถีไหน สำหรับการทำบุญหมักโดยใช้วิธีนี้ เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับในสภาพที่มีพื้นที่น้อยในสภาพเมืองใหญ่ ๆ ในสถานศึกษาต่าง ๆ หรือ ตามบ้านจรัลธรรมซึ่งมักจะมีเศษใบไม้ใบหญ้าและเศษอาหารที่เหลือในแต่ละวัน ถ้าเราปล่อยทิ้งไปก็จะเป็นการสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ถ้าเรานำมาหมักทำเป็นบุญหมัก ก็จะได้ประโยชน์โดยไม่ต้องเสียเงินไปซื้อบุญหมักจากข้างนอก มาใส่ต้นไม้ และยังเป็นการทำจิตชยะในบริเวณบ้านเรือนได้เป็นอย่างดี

ในการทำสไลด์ประกอบการบรรยายในครั้งนี้ก็เพื่อให้การนำเสนอวิธีการทำบุญหมัก ด้วยวิธีนี้ได้ชัดเจน และเข้าใจง่าย และสามารถนำไปแนะนำกับเกษตรกรและผู้สนใจทั่ว ๆ ไปได้ พร้อมทั้งนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาคินและปุ๋ย ในวิทยาลัยเกษตรกรรมทั่ว ๆ ไป และในโรงเรียนมัธยมทั่ว ๆ ไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1. ใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนในเรื่องการทำบุญหมัก
2. เพื่อประเมินคุณภาพของสไลด์

1.3 ขอบเขตของปัญหา

ทำสไลด์ประกอบการบรรยายขั้นตอนวิธีการทำรวมทั้งอุปกรณ์ที่จะใช้ในการทำบุญหมักโดยจะนำอุปกรณ์ต่อไปนี้

1. สไลด์โน้ตหัวข้อเรื่อง การทำบุญหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ 1 ชุด
2. ม้วนเทปอัดคำบรรยาย ประกอบสไลด์ในระบบซิงค์โครไนท์ 1 ม้วน
3. คำบรรยาย ประกอบสไลด์ 1 เล่ม
4. ผลการประเมิน ทางด้านคุณภาพของสไลด์

ในการประเมินคุณภาพสไลด์นั้น จะทำการประเมินโดยออกแบบสอบถามโดยในแบบสอบถามจะแยกเนื้อหาออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ประเมินคุณภาพของภาพสไลด์

การประเมินคุณภาพสไลด์จะใช้ผู้ประเมินจำนวน 6 ท่าน คือ อาจารย์จาก คณะวิทยาศาสตร์ สังกัดวิทยาลัยเกษตรกรรมและเชิงเทรา 4 ท่าน และอาจารย์ใน โรงเรียนพนมดงลูกจำนวน 2 ท่าน โดยเกณฑ์ในการประเมินจะถือเอาคะแนนของผู้ ประเมินคือ ถ้าผู้ประเมินตั้งแต่ 3 ท่านขึ้นไปให้แก้ไข เราก็ต้องแก้ไข ถ้าผู้ประเมิน มากกว่า 3 ท่านขึ้นไปคือ ตั้งแต่ 4 - 6 ท่าน เห็นว่าไม่ต้องแก้ไขเราก็ถือว่าภาพนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ต้องแก้ไข

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นอุปกรณ์ ประกอบการสอน เรื่องการทำปุ๋ยหมัก
2. เป็นอุปกรณ์ ประกอบการอบรมเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไป
3. เป็นแนวทางในการกำจัดขยะทำให้ที่อยู่อาศัยสะอาดน่าอยู่มากขึ้น
4. สามารถทำปุ๋ยหมักใช้เองได้จากเศษวัสดุที่มีอยู่โดยไม่ต้องเสียเงินซื้อ

ลัทธิ สุขปริที (2523) โค้ดกล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียน การสอนไว้ ว่าคุณค่าบางประการจากการใช้สื่อ

1. สื่อการเรียนการสอนสามารถเอาชนะข้อจำกัดเรื่องความแตกต่างกันของประสบการณ์ดั้งเดิมของผู้เรียน คือเมื่อใช้สื่อการเรียนการสอนแล้ว จะช่วยให้เด็กมีประสบการณ์เดิมต่างกัน เข้าใจได้ใกล้เคียงกัน
2. ขจัดปัญหาเรื่องสถานที่ ประสบการณ์ตรงบางอย่าง หรือการเรียนรู้
3. ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อมและสังคม
4. สื่อการเรียนการสอนทำให้เด็กมีความคิดรวบยอดเป็นอย่างเดียวกัน
5. ทำให้เด็กมีโน้มนภาพเริ่มแรกอย่างถูกต้องและสมบูรณ์
6. ทำให้เด็กมีความสนใจ และต้องการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะ การแก้ปัญหา ความงามซึ่งในคุณค่า จินตนาการและทัศนคติ
7. เป็นการสร้างแรงจูงใจ และเร้าความสนใจ
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ จากรูปธรรมสู่นามธรรม

นิพนธ์ สุขปริที (2521) โค้ดกล่าวถึงสไลด์และคุณค่าของสไลด์ต่อการเรียนการสอนดังนี้ สไลด์เป็นภาพนิ่งชนิดโปร่งแสง ทำมาจากฟิล์ม โพลีเอสเตอร์

) ขนาดที่นิยมใช้ในการเรียนการสอนคือ ขนาด 2 x 2 นิ้ว ซึ่งครูอาจทำเองได้ไม่ยาก เพียงแต่มีความสามารถในการถ่ายรูปเท่านั้น โดยใช้ฟิล์มขนาด 35 มม. ถ่ายทำ คัดฟิล์มออกแต่ละภาพ เข้ากรอบกระดาษโลหะหรือพลาสติก ถ้าไม่ใช่วิธีถ่ายรูป ก็อาจใช้แผ่นพลาสติกใส หรือแผ่นใส เขียนด้วยสีเมจิกหรือปากเป็นภาพลายเส้น แล้วเข้ากรอบให้ได้ขนาด เพื่อให้นำไปฉายกับเครื่องฉายสไลด์

วิรุฬ ลีลาพทุทธิ (2521) สไลด์คือภาพนิ่งโปร่งใส ติดอยู่บนฟิล์ม หรือกระจกแผ่นละ 1 รูป ที่นิยมใช้กันมากมี 2 ขนาด ได้แก่ ขนาด 2 x 2 นิ้ว และ 3 1/4 x 4 นิ้ว

บุญลือ นาคอ้อม (2526) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง นิราศพระบาท ระหว่างการสอนด้วย บทเรียนสไลด์ เทปกับการสอนแบบบรรยาย ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลของการวิจัยสรุปว่า การสอนบทเรียนสไลด์เทปดีกว่าการสอนแบบบรรยายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ทิวา เอี่ยมสะอาด (2525) ได้สร้างสไลด์ ประกอบคำบรรยายเรื่อง สภาวะแวดล้อมและการอนุรักษ์ ธรรมชาติ สำหรับการสอนวิชาชีววิทยาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การใช้สไลด์ ประกอบคำบรรยาย เรื่องนี้สามารถใช้ให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าบทเรียนนี้ช่วยแก้ปัญหาเรื่องเวลาได้ เพราะบทเรียนนี้ถ้าสอนโดยวิธีปกติใช้เวลา 7 คาบ แต่สอนโดยใช้สไลด์ ประกอบคำบรรยายใช้เวลาเพียง 5 คาบ เท่านั้น ดังนั้น บทเรียนนี้ สามารถนำไปใช้ประกอบการสอนเรื่องสภาวะแวดล้อม และการอนุรักษ์ธรรมชาติได้

จิรพันธ์ เชมะสุวรรณ (2517) ได้ทำการวิจัย เรื่องการใช้ประโยชน์สไลด์เทปเสียงในการสอนวิชาสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน แล้วใช้กลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีบรรยาย ส่วนกลุ่มทดลองเสียงประกอบได้ผลดีกว่าการสอนแบบบรรยาย และทดสอบแล้วได้คะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ไพโรจน์ เบาลใจ (2516) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบ ความคงทนในการจำของนักเรียนในการสอนโดยใช้สไลด์ประกอบสอนด้วยวิธีต่าง ๆ คือ ฉายสไลด์ประกอบเทปให้เรียนทันที อธิบายเนื้อเรื่อง แล้วฉายสไลด์ประกอบเทปให้เรียนอธิบายเนื้อเรื่องแล้วฉายสไลด์ประกอบเทป และอภิปรายซ้ำ สอนแบบอภิปรายไม่มีอุปกรณ์สอน โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 160 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ผลการทดลองปรากฏว่า การสอนแบบอธิบาย เนื้อเรื่องแล้วฉายสไลด์ ประกอบเทปและอภิปรายซ้ำ ได้ผลดีที่สุดกว่าวิธีอื่น ๆ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความคงทนในการจำ

เชื้อจุลินทรีย์ลงไป เพื่อเร่งปฏิกิริยาให้เร็วขึ้น รกน้ำให้ขึ้น แล้วปล่อยทิ้งไว้ให้
สลายตัว ตามธรรมชาติ หลังจากอินทรีย์สารเหล่านั้นสลายตัว เน่าเปื่อยยุพังแล้วจะ
ได้ มูลหมัก ที่พร้อมที่จะนำไปใช้ปรับปรุงบำรุงดิน

เล็ททิซซากิเจอร์น (เอกสารเผยแพร่ไม่ระบุ พ.ศ. พิมพ์) มูลหมักคือมูลที่เกิด
จากการหมักเศษของพืชเช่นหญ้าฟาง ฟางแห้ง ใบไม้ ลำต้น หรือคอกขัง ของพืชในไร่
นา หรือขยะของบ้านเรือนร่วมกับมูลสัตว์ หรือสิ่งที่ช่วยให้เศษพืชนั้นสลายตัวเร็วขึ้น

สมสีกี้ วังโน (โครงการวิจัยและแนะนำเทคโนโลยีของดินและปุ๋ยไม่
ระบุ พ.ศ. พิมพ์) มูลหมักคือ มูลอินทรีย์ชนิดหนึ่ง ไคมาจากซากหรือสิ่งเศษเหลือของ
พืชที่หมักหรือเน่าเปื่อยสลายดีแล้ว เช่น มูลหมักที่ได้จากการหมักในจามจุรี กอขังข้าว
กอขังข้าวโพก ผักคบขาว ใบกระถิน ใบแค หญ้า ตลอดจนสิ่งเศษเหลือที่เป็นพืชอื่น ๆ

ปรัชญา ธัญญาคี (2529) ความสำคัญของมูลหมักที่มีต่อดินสรุปเป็นประเด็น
สำคัญ ได้ 3 ประการคือ

1. ทางเคมี มูลหมักวัสดุที่ได้มาจากเศษพืช และมูลสัตว์เป็นส่วนใหญ่
องค์ประกอบของเศษพืชและมูลสัตว์นั้น จะมีแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ คือกอกอย่างครบถ้วน
เมื่อเราใส่มูลหมักลงไปก็จะช่วยลดปุ๋ยเคมีลงได้บ้าง
2. ในด้านกายภาพของดิน มูลที่ใส่ลงไปจะช่วยให้ดินร่วนซุย สภาพดินดีขึ้น
3. ในด้านชีวะมูลหมักสร้างธาตุอาหารพืชสร้างสารปรับปรุงดินจึงช่วยให้
จุลินทรีย์และสัตว์เล็ก ๆ ที่เป็นประโยชน์คอกพืชในดินได้ เติบโตขยายพันธุ์ได้รวดเร็ว
ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ในดินดีขึ้น

ลัคควาวัลย์ เลานประสิทธิพร (2528) แหนแดงเป็นพืชน้ำเล็ก ๆ ชนิด
หนึ่ง ซึ่งเข้ามามีบทบาทในการเกษตรอย่างมาก โดยอยู่ใน รูปแบบของปุ๋ยชีวภาพซึ่ง
ใช้ทดแทน ปุ๋ยเคมี ในโคโรเจน ที่มีราคาสูงและเกษตรกรที่ยากจนไม่สามารถ จัดซื้อ
มาใช้ได้ แหนแดงจึงมีประโยชน์ เป็นอย่างยิ่งในการแก้ปัญหานี้ โดยการใส่แหนแดง
เป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว ทั้งนี้เนื่องจากแหนแดงมีคุณสมบัติพิเศษในการคึงธาตุอาหาร

พวกไนโตรเจน จากอากาศเข้ามาในรูปที่พืช สามารถนำไปใช้เป็นอาหารได้ภายหลัง จากแทนแตงตาย และสลายตัวลงก็จะปลดปล่อย ธาตุอาหารประเภทไนโตรเจนให้แก่ ชาว ไร่ ไร่ไม่แพ้ยุคเคมีไนโตรเจนอื่น ๆ

ลัคควัดย เลาหประสิทธิพร (2528) กล่าวถึงข้อดีของการใช้แทนแตง ดังนี้

1. แทนแตง สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพน้ำขังและพื้นที่ชุ่มน้ำใช้ สำหรับปลูกข้าว จึงสามารถเจริญเติบโตร่วมกับข้าวได้เป็นอย่างดี
2. แทนแตงสามารถให้ปุ๋ยไนโตรเจนในรูปที่ข้าวนำไปใช้ได้ เป็นการลด ค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีไนโตรเจน
3. การดูแลรักษาแทนแตงสามารถทำได้พร้อม ๆ กับต้นข้าว
4. เมื่อโลกกลับแทนแตงลงในดิน จะเป็นปุ๋ยพืชสดอย่างดีและรักษาคุณสมบัติ ของดินให้ร่วนซุยเช่นเดียวกับปุ๋ยพืชสดอื่น ๆ ด้วย

ปรัชญา ธัญญาภิ (เกษตรอุทสากรรม พศจิกายน 2529) วิจารณ์ว่าดี ที่ควบคุมการย่อยสลายของเศษพืช เศษพืชที่จะสลายตัวเป็นปุ๋ยหมักได้รวดเร็วหรือช้า หรือถ้าปุ๋ยหมักที่มีคุณภาพดีนั้นก็ยังมีปัจจัยที่ควบคุมหลายประการดังต่อไปนี้

1. อุณหภูมิ อุณหภูมิเป็นส่วนที่สำคัญที่ช่วยให้เห็นว่าขบวนการเปลี่ยนแปลง ในกองปุ๋ยหมักจะช้าหรือเร็ว ซึ่งเป็นตัวชี้บอกกิจกรรมการย่อยสลาย เศษพืช โดย พวกจุลินทรีย์ และในการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมินั้น เป็นการทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง การย่อยสลาย จุลินทรีย์ด้วยอุณหภูมิ ในกองปุ๋ยหมักแบ่งเป็น 2 ระยะคือ

- 1.1 ความร้อนปานกลางอยู่ในช่วงไม่เกิน 40° ซ.
- 1.2 ความร้อนสูงอยู่ในช่วงเกิน 40° ซ. ขึ้นไปแต่ไม่เกิน 70° ซ.

ถ้าอุณหภูมิเกิน 70° ซ. จะทำให้จุลินทรีย์ตาย หรือหยุดขงักการเจริญเติบโต

2. ออกซิเจน ออกซิเจนมีความสำคัญคือจุลินทรีย์ที่ต้องการอากาศมาก เชื้อจุลินทรีย์ประมาณ 90% ที่นำมาใช้ในการย่อยเศษพืชเป็นพวกที่ต้องการอากาศ ต้องการออกซิเจนในการเจริญเติบโต โดยเกี่ยวข้องกับขบวนการหายใจ ทำให้เกิด พลังงานและจุลินทรีย์ จะสร้างเอนไซม์ ออกมาเพื่อทำการย่อยสลายเศษพืชได้อย่าง

เอกสารนี้เป็นสิทธิภาพ ดังนั้นการนำปุ๋ยหมักจึงจำเป็นต้องทำการกักดับกองปุ๋ยหมักอยู่เสมอ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ต่อแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความชื้น ความชื้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของ จุลินทรีย์ในกองปุ๋ยหมัก โดยความชื้นในกองปุ๋ยหมักควรจะอยู่ในช่วง 50 - 60% ความ ชื้นมีบทบาทต่อขบวนการสร้างเซลล์ ของจุลินทรีย์ ถ้าความชื้นสูง กว่า 80% จะทำ ใ้กองปุ๋ยหมักและเกินไป และซากออกซิเจน กิจกรรมการทำงานของจุลินทรีย์จะเกิด ขึ้นอย่างช้า จะเกิดกลิ่นเหม็น

4. ความเป็นกรดเป็นด่าง วัสดุที่นำมาทำปุ๋ยหมัก โดยทั่วไป จะมีปฏิกิริยา เป็นกรดเล็กน้อย ไปจนถึงด่างเล็กน้อย ฉะนั้นเราไม่จำเป็นต้องปรับระดับแค่กิจกรรม ของจุลินทรีย์ในการย่อยเศษพืชก็สามารถเกิดขึ้นได้

5. แร่ธาตุอาหารบางชนิด เนื่องจากจุลินทรีย์ในกองปุ๋ยหมัก เป็นพวกที่ไม่ สามารถสร้างอาหารขึ้นมาใช้เองได้ และจำเป็นต้องการแร่ธาตุอาหาร เพื่อเป็นการ เจริญเติบโตและขยายพันธุ์ ควรเพิ่มเติมธาตุอาหาร เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทส เซียม เหล็ก และอื่น ๆ ด้วย

6. อัตราส่วนของคาร์บอนต่อไนโตรเจนของเศษพืช กล่าวคือ วัสดุที่ใช้ ทำปุ๋ยหมักจะมีค่าอัตราคาร์บอนต่อไนโตรเจนแตกต่างกัน ในการผลิตปุ๋ยหมักถ้าจุลินทรีย์ ซากไนโตรเจนหรือไนโตรเจนไม่เพียงพอ อัตราการย่อยสลายก็ต่ำ หลักรในการพิจารณาปุ๋ยหมักที่ใช้ได้แล้ว

ข้อสังเกตว่าปุ๋ยหมักสามารถใช้ได้แล้วมีดังนี้

1. สีของปุ๋ยหมักจะเริ่มเข้มขึ้นกว่าเมื่อเริ่มกองอาจจะเป็นสีน้ำตาลดำ
2. อุณหภูมิภายในกองปุ๋ยหมัก เมื่อเริ่มกองใหม่ ๆ จะร้อนมากเมื่อกอง ไประยะหนึ่ง ความร้อนจะลดลงเมื่ออุณหภูมิภายนอก และภายในไม่แตกต่างกันมาก แสดงว่ากองปุ๋ยหมักเริ่มใช้ได้แล้ว

3. ลักษณะความอ่อนนุ่มของเศษพืชเมื่อใช้นิ้วมือบีบดูเศษพืชจะอ่อนนุ่มยุบ ซากออกจากกันได้ง่ายไม่แข็งกระด้างและไม่เป็นก้อนเหมือนเริ่มกอง

4. สังเกตกลิ่นของปุ๋ยหมัก ถ้าเป็นปุ๋ยหมักใช้ได้ ปุ๋ยหมักจะมีกลิ่นคล้าย กลิ่นของดินตามธรรมชาติ

5. ต้นพืชที่มีระบบรากลึกสามารถเจริญบนกองปุ๋ยหมักได้แสดงว่าปุ๋ยหมักสลายตัวอย่างเต็มที่แล้ว

6. ถ้าวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการของชาตุคาร์บอนและไนโตรเจนถ้ามีอัตราส่วนต่ำกว่า 20 ต่อ 1 ก็พิจารณาเป็นปุ๋ยหมักใช้ได้แล้ว

ประโยชน์ของปุ๋ยหมักในการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มผลผลิตของพืช ปุ๋ยหมักที่เราผลิตได้ไม่ว่ากรรมวิธีใด ๆ ก็ตามก็สามารถนำไปใช้ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตของพืชที่ปลูกได้ทั้งนั้น แต่ทั้งนี้ก็ควรพิจารณาถึงดินและพืชที่เราจะใช้ กล่าวคือดินที่ควรใช้ปุ๋ยหมัก ควรเป็นดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ เช่น ดินทราย ดินเหนียว

สมศักดิ์ วงษ์ใน โครงการวิจัยและแนะนำทางเทคโนโลยี ของดินและปุ๋ย ประโยชน์ของปุ๋ยหมัก (ไม่ระบุ พ.ศ. พิมพ์)

1. ส่วนที่เป็นอินทรีย์สาร ซึ่งเป็นส่วนที่มีปริมาณมากที่สุดในปุ๋ยหมัก สามารถทำให้ดินเหนียว หรือดินทราย เป็นดินร่วนได้เพราะอินทรีย์สารทำให้อุณหภูมิดินเหนียวหรือเม็ดทรายจับตัวกันเป็นก้อนดินและเมื่อมีก้อนดินเป็นจำนวนมากจะทำให้ดินมีลักษณะร่วนซุย

2. ส่วนที่เป็นอินทรีย์สารเป็นอาหารของจุลินทรีย์ในดินได้ โดยเฉพาะถ้าจุลินทรีย์นั้นเป็นจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์

3. ส่วนของอินทรีย์สารมีลักษณะคล้าย ๆ ฟองน้ำ ดังนั้นจึงสามารถดูดซับน้ำไว้ได้ทำให้พืชได้รับน้ำอย่างเพียงพอ

4. ส่วนของอินทรีย์สาร ถ้าสลายตัวต่อไปจะปลดปล่อยธาตุอาหารให้แก่พืชได้

5. ส่วนของอินทรีย์สาร มีลักษณะโปร่งทำให้อากาศแทรกซึมลงไปในดินได้ที่มีประโยชน์ต่อการหายใจของรากพืชและจุลินทรีย์ดิน

6. ส่วนของอินทรีย์สารสามารถดูดซับธาตุอาหารพืชไว้ไม่ให้สูญเสียโดยการชะล้างได้ ทำให้พืชได้รับประโยชน์ จากธาตุอาหารหรือปุ๋ย ที่ใส่ลงไปได้เต็มที่

7. ส่วนของอินทรีย์สารสามารถรักษาความเป็นกรดเป็นด่างของดินไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน

8. ส่วนของอินทรีย์สารช่วยลดการตรึงธาตุอาหารบางชนิด
9. ส่วนที่เป็นธาตุอาหารให้ธาตุอาหารแก๊ซและจุลินทรีย์ ใต้พื้นที่และครบถ้วนทุกธาตุในบรรดาธาตุอาหารที่พืชได้รับจากดิน
10. ทั้งส่วนที่เป็นอินทรีย์สาร และส่วนที่เป็นธาตุอาหารให้ธาตุอาหารหลักแก๊ซได้

จะเห็นว่าปุ๋ยหมักนั้นมีความสำคัญอย่างมากในการปรับปรุงคุณภาพของดิน และมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช ทั้งนี้ เพราะว่ปุ๋ยหมักเป็นค้ำที่ช่วยทำให้โครงสร้างและสภาพของดินดีขึ้น เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชอีกทั้งยังช่วยให้การใช้ปุ๋ยเคมีของพืชได้ผลดียิ่งขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ ในดินก็ดำเนินไปได้ดีขึ้น ฉ้หากเราไม่ไ้ใช้ปุ๋ยหมักลงไปในพื้นที่ ๆ ขาดความอุดมสมบูรณ์แล้ว สภาพของดินต่าง ๆ ก็จะไม่ค่อยค่อยดี ร้อย ๆ พืชที่เราปลูกลงไปก็ไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร แม้เราจะใส่ปุ๋ยเคมีลงไปมากก็ตาม

แต่ตรงกันข้าม การใส่ปุ๋ยเคมีลงไปมาก ๆ โดยที่โครงสร้างของดินไม่ดีนั้น กลับทำให้เกิดผลเสีย เพราะพืชจะนำไปใช้ไม่ได้เพราะเกิดการตรึงธาตุอาหารต่าง ๆ เกิดขึ้น ฉ้ปุ๋ยหมักจึงมีความสำคัญ สำหรับการปลูกพืชมาก

ในการเรียนการสอน เรื่องการทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีนี้ นั้นจำเป็นจะต้องใช้สไลด์ เป็นอุปกรณ์ในการสอน เพราะการทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีนี้ เป็นการทำการหมักตามขั้นตอน ถ้าผู้เรียนได้ฟังและได้เห็นภาพด้วยจะเข้าใจและเห็นได้ชัดมากขึ้น เพราะได้มีผู้วิจัยไว้แล้วว่า การใช้สไลด์เป็นอุปกรณ์ในการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำได้ดีขึ้น ฉ้ในการผลิตสไลด์ประกอบคำบรรยายขึ้นมาเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์การสอน เรื่องการทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

บทที่ 3

วิธีการสร้างอุปกรณ์

3.1 วิธีการสร้างสไลด์

ในการดำเนินการสร้างสไลด์ออกมานั้น ต้องมีการเตรียมตัวและดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524
2. ศึกษาเนื้อหา
3. วิเคราะห์เนื้อหาและเขียนเนื้อหา
4. ทำการเขียน สคริป ประกอบคำบรรยาย
5. เตรียมอุปกรณ์การถ่ายทำสไลด์
6. ดำเนินการถ่ายทำ
7. ทำการบันทึกเสียงบรรยายในระบบให้สัญญาณ

การศึกษาเนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาคินและปุ๋ย รหัสวิชา ก.ษ. 112 (2-2-3) ของกรมอาชีวศึกษา
ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

ภาคทฤษฎี

บทที่	เนื้อหาที่สอน	จำนวนคาบ
1	ความสำคัญของคิน	1
2	การกำเนินคิน	4
3	คุณสมบัติทางกายภาพบางอย่างของคิน	4
4	น้ำในคิน	3
5	อากาศในคิน	2
6	สิ่งมีชีวิตในคิน	2
7	อินทรีย์วัตถุในคิน	3

บทที่	เนื้อหาที่สอน	จำนวนคาบ
8	ปฏิกิริยาของดิน	5
9	การสำรวจและจำแนกดิน	2
10	ธาตุอาหารพืช	2
11	ปุ๋ยและการใช้ปุ๋ยเบื้องต้น	6

ภาคปฏิบัติ

บทที่	เนื้อหาที่สอน	จำนวนคาบ
1	วัตถุประสงค์แก่นักดิน	2
2	การศึกษารูปค่านข้างของดิน	2
3	การศึกษาเปรียบเทียบความอุดมสมบูรณ์ระหว่างดินบนกับดินล่าง	4
4	การประเมินประเภทของเนื้อดิน	2
5	การอุ้มน้ำ และการซบซึมน้ำของดิน	2
6	การศึกษาเปรียบเทียบ การถ่ายเทอากาศในดิน	2
7	สิ่งมีชีวิตในดิน	2
8	การวัดของดินและการแก้ไขดินกรดดินด่าง	2
9	การรักษาหน้าที่ของธาตุอาหารหลัก	4
*10	การทำปุ๋ยหมัก	4
11	การผสมปุ๋ย	2
12	การผสมปุ๋ย	2
13	การใส่ปุ๋ย	2
14	การศึกษานุ้ยแลการใช้ปุ๋ยเบื้องต้นจากภาพสไลด์	2

*หมายเหตุ สไลด์ชุดนี้จะนำมาประกอบการสอนในบทที่ 10 เรื่องการทำปุ๋ยหมัก

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตเห็นมาเบี่ยงเบี่ยงเงื่อนไขในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ซึ่งใช้เวลาดำเนินการ 4 คาบ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ใส่ปุ๋ยเคมี เพื่อเป็นแหล่ง ให้ธาตุอาหาร สำหรับจุลินทรีย์สำหรับ
อัตราที่ใส่ คือ ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต 2 กิโลกรัม ต่อเศษพืชประมาณ 100 กิโลกรัม
ปุ๋ยซูเปอร์ฟอสเฟต 1 กิโลกรัม ต่อเศษพืชประมาณ 100 กิโลกรัม ปุ๋ยโปแตสเซียม
คลอไรด์ 1 กิโลกรัม ต่อเศษพืชประมาณ 100 กิโลกรัม

4.4 โรยปูนขาว หรือซีเมนต์ให้ทั่วผิวน้ำเพียงบาง ๆ เพื่อป้องกันมิ
ให้กองปุ๋ยหมักมีสภาพเป็นกรด

4.5 ใส่ดินร่วนประมาณ 6 มຶงกี เพื่อช่วยในการจຸมน้ำเอาไว้ทำให้
กองปุ๋ยหมักชุ่มชื้นอยู่เสมอ

4.6 คักน้ำรดชั้นปุ๋ยหมักนี้ให้ชุ่ม

4.7 ทำชั้นปุ๋ยหมักอีกโดยวิธีการเดิม ตามลำดับชั้น ตั้งแต่(1) จนถึง
(6) จนเต็มคอกปุ๋ย

5. ดูแลรักษากองปุ๋ยหมักนี้ โดยหมั่นรดน้ำให้กองปุ๋ยมีความชื้นอยู่เสมอ
และพลิกกลับกองปุ๋ยทุกเดือนโดยคຸยกกองปุ๋ยนี้ให้พູแล้วกลับเอาชั้นบนลงไปไว้ข้างล่าง
กลับเอาชั้นล่างขึ้นมาไว้ข้างบน เพื่อให้การถ่ายเทอากาศในกองปุ๋ยนี้ดีขึ้น ซึ่งถ้ามี
คอกปุ๋ย 2 คอกอยู่ติดกัน จะทำให้การพลิกกลับกองปุ๋ยนี้ง่ายขึ้น

เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 4 - 6 เดือน เศษพืชก็จะเน่าเปื่อยกลายเป็นสภาพ
เป็นปุ๋ยนำไปใช้ได้ซึ่งระยะเวลาที่ไม่แน่นอนอาจจะเร็วหรือช้ากว่านี้ได้ ขึ้นอยู่กับชนิด
ขนาดตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของกองเศษพืชว่าเหมาะสมแก่การย่อยสลายโดย
จุลินทรีย์เพียงใด

การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุที่ทิ้งแล้วภายในบ้านและในฟาร์ม

การทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีนี้จะ เป็นวิธีการที่ดัดแปลงมาจากวิธีกลบกองซึ่งเป็นวิธีทั่ว ๆ ไป วิธีนี้จะ เป็นวิธีที่เหมาะสมกับสภาพในเมืองใหญ่ ๆ ตามบ้านจัดสรรตามสถานศึกษาซึ่งสภาพเหล่านี้จะมีพื้นที่อยู่น้อยมาก ประกอบด้วยวัสดุที่ย่อยง่ายอย่าง แอ๊ค การทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีอื่น ๆ จึงทำไม่ได้ แต่การทำโดยวิธีนี้จะสามารถกระทำได้ซึ่งการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้จะมีวิธีการหมักดังต่อไปนี้

อุปกรณ์ในการหมัก

1. วงบ่อ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 60 ซม.
2. ฝาบ่อ ทำจากไม้คอกให้ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่ากับหรือใหญ่กว่าเส้นผ่าศูนย์กลางของบ่อ และเจาะรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 นิ้ว เป็นที่เสียบท่อเอสลอนในการทำเป็นที่ระบายอากาศ
3. ท่อเอสลอน ขนาด ความยาวยาวกว่า ความสูงของบ่อที่ทำการหมักพอสมควรแต่ละท่อเจาะรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร ห่างกันประมาณ 2 นิ้ว เจาะสลับกันตลอดท่อ เพื่อใช้เป็นที่ระบายอากาศ
4. เศษใบไม้ใบหญ้า ที่มีอยู่ทั่ว ๆ ไป และเศษอาหารที่เหลือในแต่ละวัน
5. ตะแกรงร่อนขนาดปานกลางเพื่อใช้篩เอาเศษขนาดใหญ่ที่ไม่ย่อยออกจากปุ๋ยหมักที่ผ่านการหมักแล้ว
6. อาหารเสริมเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ปุ๋ยหมัก เช่น แหนแดง บางที่เราไม่ใส่ก็ได้ ในกรณีที่เก็บไว้ช้านาน ๆ ให้ตากให้แห้งก่อนผสม
7. ถุงพลาสติกขนาดไหนก็ได้ เพื่อนำมาใช้บรรจุปุ๋ยหมัก

ขั้นตอนการหมัก

เมื่อเราเตรียมวัสดุต่าง ๆ ไว้พร้อมแล้ว เราก็เริ่มทำการหมักตามวิธีการทำดังนี้

1. เลือกทำเลที่วางบ่อที่จะทำการหมัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 2. ฉบับไม่เปิดเผย ให้เรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 3. ทั้งนี้ นำดินเหนียวมาปูบนพื้น เป็นชั้นแรกเพื่อป้องกันการไหลซึมของน้ำไปใช้

หนาประมาณ 3 - 5 เซนติเมตร

4. นำकिनรวนมาทุบอีกชั้นหนึ่ง หนาประมาณ 3 - 5 เซนติเมตร

5. เมื่อปูนเหนียวकिनรวนแล้วชั้นต่อไปก็นำท่อเอสรอนที่เจาะรูเตรียมไว้แล้วมากับนकिनรวนให้ตั้งตรง โดยใช้ฝาปิดที่เจาะรูเตรียมไว้ มาปิดปากบ่อก่อน แล้วจึงเสียบท่อเอสรอนลงไปตามรูที่เจาะไว้ทั้ง 3 รู จากนั้น นำฝาบ่อออกจะได้ท่อเอสรอนปักอยู่ในท่อทั้ง 3 ท่อ

6. นำเศษใบไม้ใบหญ้าต่าง ๆ มาเททับลงไป หนาประมาณ 3-5 ซม.

7. นำเอาเศษอาหารเศษเหลือใช้ที่เปียกน้ำมาเททับลงไปบนชั้นของหญ้า ต่อจากนั้นก็เอาเศษวัสดุใบไม้ใบหญ้าเททับลงไปอีกเท่าสลับกันอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ แต่เศษอาหารที่ใส่ลงไป ก็ต้องคัดเอาสิ่งไม่ย่อยสลายออกเสียก่อน เช่นถุงพลาสติก

8. เมื่อเติมบ่อแล้ว ก็เอาฝาดึงปิดลงไป จะมีท่อเอสรอนโผล่ออกมาทั้ง 3 อัน ปลอยทิ้งไว้ประมาณ 2 เดือนหรือรอให้มันเน่าสลายดีแล้วก็นำออกมาใช้ได้ ก่อนนำมาใช้ก็ทำการฆ่าเชื้อเสียก่อนซึ่งอาจจะกระทำไ้หลายวิธี เช่นการตากแดด 2-3 แดด การต้วกก็ได้

9. เมื่อทำการฆ่าเชื้อแล้ว นำปุ๋ยมาร่อนด้วยตะแกรงเพื่อแยกเอาชิ้นส่วนขนาดใหญ่ออก

10. หลังจากร่อนด้วยตะแกรงแล้วต่อจากนั้นก็นำปุ๋ยมาผสมกับแหนแดงเพื่อเพิ่มธาตุอาหารหรือถ้าไม่มีก็ไม่ต้องใส่ก็ได้ หรืออาจจะใส่อย่างอื่นก็ได้

11. หลังจากเพิ่มอาหารเสริมเสร็จแล้วก็นำมาบรรจุถุงพลาสติกเก็บไว้ใช้ได้

หมายเหตุ

ในระหว่างการหมักเราอาจจะเติมน้ำลงได้บ้างเมื่อเห็นว่ามันแห้งเกินไป หรือช่วงกำลังใส่เศษวัสดุลงไปอาจจะใช้มูลควาย, มูลคอกหรือเชื้อจุลินทรีย์ลงไปก็ได้ แล้วแต่คนเห็นว่าต้องการปุ๋ยในขนาดไหน คุณภาพดีขนาดไหน

ระยะเวลาหมักไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับ ชนิด ขนาด ของเศษวัสดุ เศษอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารของศูนย์พัฒนาฯ เพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สคริปประกอบสไลด์ เรื่องการทำปุ๋ยหมักจากวัสดุที่ทิ้งแล้วภายในบ้านและในฟาร์ม
ใช้เวลาในการบรรยาย 17 นาที

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
1	ชื่อเรื่อง ปัญหาพิเศษ	สไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่องการทำปุ๋ยหมักจาก วัสดุที่ทิ้งแล้วภายในบ้านและในฟาร์ม
2	ชื่อผู้จัดทำ	จัดทำโดย นายสุระพร ชุนเกษมมาก สาขาวิศวกรรมเทคโนโลยีการผลิตพืช ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมอุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
3	ชื่ออาจารย์ ที่ปรึกษา	อาจารย์ที่ปรึกษา อ.รมณี อภาภิรม
4	ภาพกองปุ๋ยหมัก	ปุ๋ยหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งได้มาจากซากหรือ เศษเหลือของพืชที่หมักหรือเน่าเปื่อยสลายก็แล้ว
5	ภาพแผนผังขมอม การหมักของ จุลินทรีย์	ในการหมักนั้น เกิดขึ้นโดยการกระทำของ จุลินทรีย์ในดินซึ่งจะทำ การย่อยสลาย เศษพืช ต่าง ๆ ให้กลายเป็นปุ๋ยหมักได้ ซึ่งการย่อยสลาย จะเป็นไปได้ดี จะช้าหรือเร็วขนาดไหนนั้น ขึ้นอยู่ กับปัจจัยหลายอย่างเช่น

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
		<p>เช่น อุทฺธมฺมิ ความเป็นกรคเป็นค่าง ออกซิเจน ความชื้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เรา จะทำการปรับให้เหมาะสมได้ โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุทฺธมฺมิ ความคุมได้โดยการกลับกอง ฝูยหมักให้ทั่ว - ความเป็นกรคเป็นค่าง ความคุมได้ โดยการใส่ปูนขาวลงไป - ออกซิเจน เพิ่มได้โดยการกลับ กองฝูยหมัก - ความชื้น ความคุมได้โดยการให้น้ำ <p>สิ่งเหล่านี้จะกระทำแตกต่างกันไปตาม การหมักของแต่ละวิธี</p>
6	ภาพของการแทรกตัวของอินทรีย์สารในฝูยหมัก	<p>ฝูยหมักที่ได้เมื่อนำมาใช้กับการปลูก พืชจะมีผลต่อโครงสร้างของดิน โดย อนุภาคของอินทรีย์สารในฝูยหมักจะทำให้ อนุภาคดินเหนียว ที่จับตัวกันแน่นแตกตัว ออกทำให้ดินร่วนซุย</p>
7	ภาพบริเวณหมัก	<p>ถึงที่กล่าวมาแล้วว่า การทำฝูยหมักมี หลายวิธีซึ่งแต่ละวิธีจะมีข้อดี ข้อเสีย แยก ต่างกันไป ในการทำฝูยหมักด้วยวิธีที่กล่าวไปนี้ จะทำได้ในบริเวณที่มีพื้นที่น้อย เช่น สลัดานศึกษา บ้านเรือน ซึ่งเป็นการกำจัด สิ่งเหลือใช้ หรือขยะ คควย</p>

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
8-11	ภาพกองแอมบัสดู - ภาพฟางข้าว - ภาพผักกบขาว - ภาพขลุ่ยเหล็กใช้ใน ครัวเรือน	ในการหมักนั้น จะใช้วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ ได้หลายอย่างแล้วแต่จะสะดวกหรือหาได้ เช่น ใบไม้, ใบหญ้า, ฟางข้าว, ผักกบขาว หรือ เศษสิ่งเหลือใช้ภายในครัวเรือนที่นำออกมาทิ้ง เป็นต้น
12	ภาพวงบ่อ	ซึ่งในการทำการหมักด้วยวิธีนี้จะใช้อุปกรณ์ ดังต่อไปนี้ 1. วงบ่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 60 ซม.
13	ภาพไม้ค้ำที่ทำเป็นฝา บ่อเรียบร้อยแล้ว	2. ฝาบ่อ ทำจากไม้ค้ำให้ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง เท่ากับ ขนาดของบ่อ และเจาะรู ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 นิ้ว เหนือที่เสียบท่อ เอสลอน, ในการทำเป็นที่ระบายอากาศ
14-15	ภาพท่อเอสลอนที่เจาะ รูไว้แล้ว 3 อัน ภาพกำลังเจาะรูท่อ เอสลอน	3. ท่อเอสลอน ขนาดความยาว ยาวกว่า ความสูงของบ่อที่ทำการหมักพอสมควร แต่ละท่อ เจาะรู ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 ซม. ห่างกันประมาณ 2 นิ้ว เจาะสลักกับท่อเพื่อ เพื่อใช้เป็นที่ระบายอากาศ
16	ภาพเศษใบไม้	4. เศษใบไม้ หรือใบหญ้าต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทั่วไปนำมาหมักได้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
17-18	ภาพเนื้ออาหาร กำลังเอาถุงพลาสติก ออก	5. เนื้ออาหารที่ตัดแยกเอาส่วนที่ไม่ย่อย สลายออกให้หมด เช่น ถุงพลาสติก เป็นต้น
19	ภาพตะแกรงร่อน	6. ตะแกรงร่อนขนาดปานกลาง เพื่อใช้ร่อน เอาเศษขนาดใหญ่ที่ไม่ย่อยออกจากปุ๋ยหมักที่ผ่าน การหมักแล้ว
20-21	ภาพอาหารเสริม	7. อาหารเสริมเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ ปุ๋ยหมักให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เช่น แหนแดง ซึ่ง จะให้ธาตุ ไนโตรเจนสูง
22	ภาพถุงพลาสติก	8. ถุงพลาสติกขนาดไหนก็ได้ เพื่อนำมาใช้ บรรจุปุ๋ยหมักชั่วคราวต่อไปแล้วใช้บรรจุเพื่อจำหน่าย ใช้ขนาด 12 + 16 นิ้ว
23	ภาพบริเวณที่วาง บ่อหมัก	เมื่อเราเตรียมวัสดุต่าง ๆ ไว้พร้อมแล้วเรา ก็เริ่มทำการหมักตามวิธีการทำดังนี้ ขั้นแรกก่อนที่เราจะทำการวางวงท่อเราต้อง เลือกทำเลที่วางบ่อที่จะทำปุ๋ยหมักก่อน ปกติจะตั้ง ที่ไหนก็ได้ที่สะดวกและไม่กีดขวางการทำงานและ การสัญจรไปมา เพราะการทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีนี้ไม่ เปลืองเนื้อที่และไม่มีการปล่อยกลิ่นมารบกวนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และด้อย่างยิ่งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
24	ภาพกำลังปูดินเหนียว	หลังจากเลือกทำเลที่ตั้งวางบ่อได้แล้วก็ปรับพื้นที่ให้เรียบ เสร็จแล้วนำจวงบ่อมาวางลงต่อจากนั้นนำดินเหนียวมาปูบนพื้น เป็นชั้นแรกเพื่อป้องกันการไหลซึมของน้ำ
25	ภาพกำลังปูดินร่วน	เมื่อปูด้วยดินเหนียว แล้วขั้นต่อไปก็นำดินร่วนธรรมชาติมาปูทับบนดินเหนียวอีกทีหนึ่งให้หนาสักประมาณ 3-5 ซม.
26-27	- ภาพปักท่อเอสลอนลงในบ่อ - ภาพเอาฝาถังออกเหลือท่อเอสลอนปักอยู่ในบ่อ	เมื่อปูชั้นดินร่วนแล้วขั้นต่อไปนำท่อเอสลอนที่เจาะรูเตรียมไว้แล้วมาวางบนดินร่วนให้ตั้งตรงโดยใช้เชือกมัดที่เจาะรูเตรียมไว้ มาปักปากบ่อก่อนแล้วจึงเสียบท่อเอสลอนลงไปตามรูที่เจาะไว้ทั้ง 3 รู จากนั้นนำฝาถังออกจะได้ท่อเอสลอนปักอยู่ในบ่อทั้ง 3 ท่อ
28	ภาพใส่เศษใบไม้	ต่อจากนั้นจึงนำใบไม้ใบใหญ่ต่าง ๆ เททับลงไปหนาประมาณ 3-5 ซม.
29	ภาพใส่เศษอาหาร	ต่อจากนั้นจึงนำเศษอาหารเททับลงไปหนาประมาณ 3-5 ซม. ซึ่งเศษอาหารที่ตกลงไปนี้จะทำการแยกส่วนที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ออกก่อน เช่น ดุงพลาสติก

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
30	ภาพใส่เศษใบไม้หีบเศษอาหารอีกครั้งหนึ่ง	ต่อจากนั้นนำเศษใบไม้ใบหญ้าต่าง ๆ เทหีบลงไปเพื่อถูกขี้กิ้งกิ้ง จากเศษอาหารเหล่านั้น
31	ภาพแสดงขั้นตอนของการหมัก	หลังจากใส่เศษใบไม้ใบหญ้าหีบชั้นของอาหารแล้วก็เทเศษอาหารลงไปบนชั้นของเศษหญ้าเศษใบไม้ จากนั้นก็ใส่เศษอาหารอีก ทำอย่างนี้สลับกันไปจนเต็มบ่อซึ่งการหมัก บ่อจำเป็นต้องทำครั้งเดียวจนเต็มบ่อเราสามารถจะทยอยทำตามปริมาณเศษอาหารที่ได้แต่ละวันสลับด้วยใบไม้แห้ง และเมื่อเต็มบ่อแล้วก็อาจจะทำกับบ่อต่อ ๆ ไปได้
32-33	- ภาพใส่เศษใบไม้และเศษอาหารจนเต็มบ่อแล้ว - ภาพปิดปากบ่อด้วยฝาไม้สัก	เมื่อใส่เศษใบไม้ใบหญ้าและเศษอาหารจนเต็มบ่อแล้วก็ทำการปิดปากบ่อด้วยฝาปิดที่ทำไว้แล้ว โดยเสียบเข้ากับท่อเอสลอนแต่ละอันลงไปซึ่งท่อเอสลอนจะตั้งอยู่ตำแหน่งที่ตรงกับรูที่เจาะไว้บนฝาปิดพอดีเพราะได้ทำไว้ในชั้นก่อนก่อนใส่เศษใบไม้ใบหญ้าแล้ว แล้วปล่อยให้หมักต่อไป ประมาณ 2 เดือนจึงนำมาใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
34-36	- ภาพผู้ป่วยที่ไตหลัง จากหมัก - ภาพนำปัสสาวะไปตาก แดดเพื่อฆ่าเชื้อ	หลังจากหมักทิ้งไว้ประมาณ 2 เดือน จน ปัสสาวะย่อยสลายดีแล้วขั้นตอนนี้ ปกตินำปัสสาวะที่ เคี้ยวแล้วมาตากแดดหลายวิธี เช่น การนำไป ตากแดด 2-3 แดด
37-38	- ภาพขณะทำการร่อน ปุ๋ยด้วยตระแกรง - ภาพหลังจากร่อนแล้ว	เมื่อทำการฆ่าเชื้อแล้วนำปัสสาวะที่ได้มาร่อนด้วย ตระแกรงเพื่อแยกเอาชิ้นส่วนขนาดใหญ่ที่ย่อย ออก
39	ภาพขณะผสมกับแฉะแดง	หลังจากร่อนด้วยตระแกรงแล้วต่อจากนั้นนำ ปุ๋ยที่ได้มาผสมกับแฉะแดงเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้ ปุ๋ยหมักมีคุณภาพดีขึ้นหรือถ้าไม่มีจะไม่ได้ก็ได้
40	ภาพขณะทำการบรรจุถุง	หลังจากเพิ่มอาหารเสร็จแล้วก็นำมาบรรจุ ถุงพลาสติกเก็บไว้ใช้ก็ได้ต่อไป ซึ่งจะเป็นการสิ้น สุดขั้นก่อนการทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีนี้เพียงเท่านั้น
41-42	ภาพถุงปุ๋ยหมักที่บรรจุ แล้ว	ปุ๋ยที่ได้ควรจะเก็บไว้ในที่ที่มีความชื้นต่ำเพื่อ คุณภาพปุ๋ยจะอยู่ได้นาน
43	ภาพสวัสดี	" สวัสดี "

3.2 วิธีการประเมินผล

หลังจากดำเนินการผลิตชุดสไลด์ประกอบคำบรรยายแล้ว ในวันก่อนการนำเอา ชุดสไลด์ มาทำการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วทำการแก้ไข โดยการประเมินจะสร้างแบบประเมิน โดยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ในการประเมิน
2. สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์
3. จัดทำแบบสอบถาม
4. ทำการติดต่อผู้ที่ทำการประเมิน
5. ทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้ประเมิน
6. ทำการประเมินโดยมีขั้นตอนการประเมินดังนี้
 - 6.1 ถักก่อนนิเทศหมายผู้ประเมิน เกี่ยวกับวัน, เวลา, สถานที่ ในการประเมิน
 - 6.2 จัดเตรียมอุปกรณ์ ในการฉายสไลด์
 - 6.3 แจกแบบประเมินผล พร้อมอธิบายวิธีการกรอกแบบประเมิน
 - 6.4 ฉายสไลด์พร้อมเปิดเสียงคำบรรยายโดยสไลด์จะเลื่อนไปตามระบบการให้สัญญาณ
 - 6.5 เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน
 - 6.6 นำข้อมูลที่ได้ มาทำการวิเคราะห์แก้ไข

ในการประเมินผลจะติดต่อขอความร่วมมือจากผู้ประเมินทั้งหมด 6 คน คือ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ ที่สอนวิชาคินและปุ๋ย, วิชาความอุดมสมบูรณ์ของดินและวิชาปุ๋ย 3 ท่าน และอาจารย์ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์อีก 1 ท่าน สังกัดวิทยาลัยเกษตรกรรมละเชิงเทรา และอาจารย์ในโรงเรียนพนมอศุขวิทยาคม สังกัดกรมวัดวิชาเกษตรที่สอนวิชาคินและปุ๋ย, วิชาพืชสวน 2 ท่าน

ในการประเมินคุณภาพของชุดสไลด์ จะทำการประเมินคุณภาพใน 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. ประเมินคุณภาพของภาพสไลด์
 - 1.1 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของภาพ
 - 1.2 ลักษณะของการจัดช่องไฟระหว่างตัวอักษร
 - 1.3 ความยากง่ายในการอ่านตัวอักษร
 - 1.4 ภาพสไลด์ชัดเจนหรือไม่
 - 1.5 ความสะอาดของภาพที่ปรากฏ
 - 1.6 ความประณีตในการถ่ายทำ
 - 1.7 ภาพสไลด์แสดงความสัมพันธ์กับเนื้อหาหรือไม่
 - 1.8 สีสรรของภาพใกล้เคียงของจริงหรือไม่
2. ประเมินคุณภาพของเสียงและคำบรรยาย
 - 2.1 ระดับของเสียงดนตรีที่ระกอบคำบรรยาย
 - 2.2 เสียงดนตรีประกอบเหมาะสมหรือไม่
 - 2.3 การใช้จังหวะของดนตรีสลับการบรรยาย
 - 2.4 ระดับของเสียงบรรยาย
 - 2.5 เสียงที่บรรยาย ได้รับความสนใจ ชวนให้ติดตามหรือไม่
 - 2.6 การเว้นวรรคตอนในการอ่านคำบรรยาย
 - 2.7 ความชัดเจนในการออกเสียงคำอักษรวิธี
 - 2.8 การเน้นความสำคัญของเรื่องในการอ่านคำบรรยาย
 - 2.9 ลักษณะของการบรรยาย
 - 2.10 ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่
 - 2.11 เนื้อหาถูกต้องหรือไม่
 - 2.12 เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่
 - 2.13 เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องและเรียงลำดับถูกต้องหรือไม่
 - 2.14 จำนวนภาพเหมาะสมกับเนื้อหาที่บรรยายหรือไม่
 - 2.15 ท่านคิดว่าระยะเวลาในการฉายสไลด์เหมาะสมหรือไม่

3.3 ผลการประเมินและแก้ไข

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็นำข้อมูลออกมาวิเคราะห์ หาข้อบกพร่องและทำการแก้ไขต่อไป ซึ่งหลักในการประเมินจะนำข้อมูลจากแบบประเมินมาวิเคราะห์ โดยจะพิจารณาคะแนนครึ่งหนึ่งของผู้ประเมินเป็นเกณฑ์ถ้าภาพใดคะแนนในหัวข้อใดไม่ถึงครึ่งหรือครึ่งพอดีจะต้องทำการแก้ไขในภาพนั้น ๆ แต่ถ้าได้คะแนนเกินครึ่งไม่ต้องแก้ไขซึ่งจากผลการประเมินจะต้องแก้ไขภาพดังต่อไปนี้

1. ภาพที่ 5 จะต้องแก้ไขในหัวข้อต่อไปนี้
 1. แก้ไขในเรื่องของตัวอักษรจะอ่านยาก
 2. ความชัดเจนของภาพ
2. ภาพที่ 9 จะต้องแก้ไขในหัวข้อต่อไปนี้
 1. ความชัดเจนของภาพ
 2. ความประณีตในการถ่ายภาพ
3. ภาพที่ 22 จะต้องแก้ไขในหัวข้อต่อไปนี้
 1. ความชัดเจนของภาพ
 2. ความประณีตในการถ่ายภาพ
4. ภาพที่ 36 จะต้องแก้ไขหัวข้อต่อไปนี้
 1. ความชัดเจนของภาพ

ภาพนอกเหนือจากภาพที่ 5, 9, 22, 36 ส่วนใหญ่จะอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ต้องแก้ไข ส่วนในเรื่องของเสียงคำบรรยายนั้นผู้ประเมินทั้ง 6 ท่านให้ความเห็นว่าก็ไม่ต้องแก้ไข และในการประเมินครั้งนี้ผู้ประเมินก็ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าตัวอักษรที่ใช้ควรจะมีอื่น ๆ กัน คือ ถ้าเขียนก็ให้เขียนทั้งหมด

ลักษณะการประเมิน	ขนาดของตัวอักษรที่ให้อ่านเปรียบเทียบกับสัญลักษณ์ส่วนของภาพ		ลักษณะของการจัดช่องไฟระหว่างตัวอักษร		ความยากง่ายในการอ่านตัวอักษร		ภาพสีใดที่จัดรวมกัน		ความระจุกของภาพปรากฏ		ความปรวกในการฉายภาพ		ภาพที่แสดงความสัมพันธ์กับเนื้อหาหรือไม่		สีสรรของภาพใกล้เคียงของจริงหรือไม่	
	เหมาะสม	ควรแก้ไข	เหมาะสม	ควรแก้ไข	อรงง่าย	ควรแก้ไข	จัดเก็บ	จรรจง	สะอาด	ควรแก้ไข	ปราศ	ควรแก้ไข	ต่อเนื่อง	ไม่ต่อเนื่อง	ใกล้เคียง	ไม่ใกล้เคียง
39 *							6	-	6	-	6	5	1	6	-	-
40 *							6	-	6	-	6	6	-	6	-	-
41 *							6	-	6	-	6	6	-	6	5	-
42 *							6	-	6	-	6	6	-	6	6	-
43	5	1	5	1	5	1	6	-	6	-	6	6	-	6	6	-

* หมายถึง ภาพที่ไม่เป็นมิตร

ตารางผลการประเมินคุณภาพสไลด์ ตอนที่ 2 ด้านคุณภาพของ
เสียงและ คำบรรยาย

ลักษณะการประเมิน	ค	ควรแก้ไข
1. ระดับของเสียงดนตรีที่ประกอบคำบรรยาย	6	-
2. เสียงดนตรีประกอบเหมาะสมหรือไม่	6	-
3. การชี้จังหวะของดนตรีสลับการบรรยาย	6	-
4. ระดับของเสียงบรรยาย	6	-
5. เสียงที่บรรยายสร้างความสนใจชวนให้ติดตามหรือไม่	6	-
6. การเว้นวรรคตอนในการอ่านคำบรรยาย	6	-
7. ความชัดเจนในการออกเสียงตามอักขรวิธี	6	-
8. การเน้นความสำคัญของเรื่องในการอ่านคำบรรยาย	6	-
9. ลักษณะของการบรรยาย	6	-
10. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่	6	-
11. เนื้อหาถูกต้องหรือไม่	6	-
12. เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่	6	-
13. เนื้อหาที่ความสัมพันธ์ต่อเนื่องและเรียงลำดับถูกต้องหรือไม่	6	-
14. จำนวนภาพเหมาะสมกับเนื้อหาที่บรรยายหรือไม่	6	-
15. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการฉายสไลด์เหมาะสมหรือไม่	6	-

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้อย่างไรก็ตาม เริ่มกันจากการศึกษาถึงเศษสิ่งเหลือใช้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะตามในเมืองใหญ่ ๆ มักจะมีเศษเหลือต่าง ๆ อยู่ มากซึ่งเป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะต้องทำความสะอาดขนมาทิ้งหรือมาทำปุ๋ยหมักต่อไป การที่เรานำเอาเศษสิ่งเหลือใช้ภายในบ้านเรามาทิ้งอยู่ประจำทุกวัน จะเป็นการ สูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ เราน่าจะมีวิธีการที่จะนำเอาเศษสิ่งเหล่านี้อมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ภายในบ้านของเราเองฉะนั้น การทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีนี้จึงเกิดขึ้นมา ซึ่งสามารถ ที่จะกระทำได้ง่ายไม่ต้องอาศัยพื้นที่มาก จะไม่เหมือนกับการทำปุ๋ยหมักด้วยวิธีอื่น ๆ

การทำสไลด์ครั้งนี้ก็เพื่อที่จะใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนการทำปุ๋ยหมักจาก จัสตุ์ที่ทิ้งแล้วภายในบ้านและในฟาร์ม เพื่อให้เด็กนักเรียนที่ง่ายขึ้น ซึ่งการดำเนินการ ผลิตสไลด์นั้นได้เริ่มศึกษาหลักสูตรวิชาดินและปุ๋ย ในระดับ ประช. ประเภทวิชาเกษตร กรรม โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่องของการทำปุ๋ยหมักซึ่งจะมีการสอนในภาคปฏิบัติการ หลังจากนั้นได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทำการวิเคราะห์เนื้อหา
2. เขียนสคริปพร้อมคำบรรยายตามเนื้อหา
3. เตรียมอุปกรณ์ในการถ่ายทำ
4. ดำเนินการถ่ายภาพ
5. ทำการบันทึกคำบรรยายในระบบให้สัญญาณ

ในการเก็บข้อมูลในเรื่องการทำปุ๋ยหมักโดยวิธีต่าง ๆ รวมทั้งการผลิต อุปกรณ์ได้จาก เอกสารเผยแพร่ของกรมส่งเสริมและจากวารสาร, หนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุด ของคณะครุศาสตร์สาขานันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การถ่ายทำจะใช้เรือนเพาะชำของภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม เป็นสถานที่ถ่ายทำ และบางภาพต้องถ่ายทำในแหล่งชุมชนในกรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากได้ชุดสไลด์ออกมาแล้วก็นำเอาสไลด์ที่ได้ไปประเมินคุณภาพสไลด์ เพื่อที่จะให้สไลด์ที่ผลิตออกมามีคุณภาพซึ่งการประเมินคุณภาพสไลด์นั้น จะใช้ผู้ประเมินที่มีความรู้ความสามารถ คืออาจารย์จากวิทยาลัยเกษตรกรรมระยอง 4 ท่าน ทั้ง 3 ท่าน จะสอนอยู่คณะศึกษาศาสตร์ สอนในวิชาคินและปุย ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และปฐพีวิทยา และอีก 1 ท่านอยู่ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ และอาจารย์ที่สอนหมวดเกษตร ในโรงเรียนพนมอศุศลย์วิทยาอีก 2 ท่าน ในการประเมินคุณภาพนั้น จะดำเนินการตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

1. สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์
2. ทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้ประเมิน
3. ทำการประเมิน
4. วิธีการประเมินให้ภาพที่ละภาพ และให้แบบสอบถาม

เกณฑ์ในการประเมินจะถือเอาคะแนนของผู้ประเมินทั้ง 6 ท่านคือ ถ้าผู้ประเมิน 5 ท่าน หรือ มากกว่า 3 ท่านเห็นว่าให้แก้ไข ก็ต้องแก้ไข ถ้าหากว่าผู้ประเมินมากกว่า 3 ท่านคือตั้งแต่ 4 ท่านขึ้นไปเห็นว่าไม่ต้องแก้ไข เราถือว่าภาพนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ต้องแก้ไข ซึ่งผลการประเมินจะได้ออกมาว่าภาพส่วนมากอยู่ในเกณฑ์ ที่มีภาพที่จะต้องแก้ไขอยู่ 4 ภาพ คือ

ภาพที่ 5 จะต้องแก้ไขในเรื่องของตัวอักษรยังอ่านยากและความชัดเจนของภาพยังไม่ชัดเท่าที่ควร

ภาพที่ 9 จะต้องแก้ไขในหัวข้อเรื่องความชัดเจนของภาพและความปราณีตในการถ่ายทำ

ภาพที่ 22 จะต้องแก้ไขในเรื่องของความชัดเจนของภาพและความปราณีตในการถ่ายทำ

ภาพที่ 36 จะทำการแก้ไขเรื่องของความชัดเจนของภาพ

ส่วนในเรื่องของเสียงคำบรรยายนั้นผู้ประเมินเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ที่แล้วไม่ต้องแก้ไข

การทำในครั้งนี้จะให้ชุดสไลด์ประกอบคำบรรยายเรื่อง การทำนุ้หมักจากวัสดุที่ทิ้งแล้วภายในบ้านและในฟาร์ม 1 ชุด จำนวน 43 ภาพ เทปบันทึกคำบรรยายในระบบให้สัญญาณ 1 ม้วน เอ. สารคำบรรยายประกอบสไลด์ 1 ชุด ใช้เวลาในการบรรยาย 17 นาที สไลด์ชุดนี้นำไปใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนในวิชาคินและนุ้ในระกับปวช. และมีชมศึกษาตอนปลายได้ รวมทั้งใช้อบรมเกษตรกรหรือประชาชนทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำจัดเศษขยะมูลฝอยด้วย อีกทั้งไม่ต้องเสียเงินไปซื้อนุ้หมักจากข้างนอกอีกด้วย

ปัญหาและอุปสรรค

1. ไม่มีกล้องถ่ายรูปเป็นของส่วนตัว ทำให้เสียเวลาในการรอกอยกล้องจากศูนย์ใส่ตของคณะ เพราะกล้องจะไม่ค่อยว่าง
2. ในการบันทึกเสียงบรรยายมักจะไม่สะดวกเนื่องจากห้องบันทึกเสียงไม่แยกออกมาโดยเฉพาะทำให้เวลาบันทึกเสียงมีเสียงรบกวนมากเพราะมีคนเข้าออกประจำทำให้เสียเวลาและการบันทึกเสียงออกมาไม่มีคุณภาพ
3. การประเมินคุณภาพผู้ประเมินมักจะมีเวลาไม่ตรงกัน จึงทำให้เสียเวลาในการประเมินหลายครั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ที่จะทำปัญหาพิเศษเกี่ยวกับการทำอุปกรณ์ควรจะมีกล้องถ่ายรูปเป็นของตัวเอง
2. ห้องบันทึกเสียงควรจะแยกออกมาต่างหากเพื่อป้องกันเสียงรบกวน
3. ในการทำปัญหาพิเศษควรจะทำให้เสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้เพื่อที่จะให้มีเวลาอย่างพอเพียงในชั้นตอนการประเมินคุณภาพ เพราะผู้ประเมินมักจะมีเวลาว่างไม่ตรงกัน
4. ในการทำปัญหาพิเศษของรุ่นต่อ ๆ ไปควรจะมีการทำสไลด์ในเรื่องการทำนุ้หมักด้วยวิธีการอื่น ๆ เพื่อจะได้มีการเปรียบเทียบการทำนุ้หมักในแบบต่าง ๆ

บรรณานุกรม

1. จิรพันธ์ เขมะสุวรรณ " การใช้ประโยชน์สไลด์เทปเสียงในการสอนวิชา สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 " วิทยานิพนธ์ปริญาโทศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517
2. จันทิรา พอค้า และคณะ " ปัจจัยที่ควบคุมอัตราการเป็นปุ่หมัก " ข่าวสาร ปฐพีวิทยา ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม - ธันวาคม 2527): หน้า 20-22
3. ทิวา เอี่ยมสะอาด " การสร้างสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่องสภาวะ แวกลอมและการอนุรักษ์ " วิทยานิพนธ์ปริญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, 2525
4. นิพนธ์ สุขปรีย์ - โสภิตศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2521
5. บุญดี นาคอ้อม " การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง นิราศพระบาทระหว่างการสอนด้วยบทเรียนสไลด์เทปกับการสอนแบบธรรมดาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย " วิทยานิพนธ์ปริญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, 2526
6. ประชญา ชัญญาดี " การผลิตปุ่หมักเป็นอุตสาหกรรม " เกษตรอุตสาหกรรม ปีที่ 2 ฉบับที่ 7 (เดือนพฤศจิกายน 2529): หน้า 55-63
7. เปรื่อง ฤมุต การพัฒนาโสภิตศึกษา - ศูนย์ศึกษา 11(8):50-58, 2507
8. ไพโรจน์ เบาลใจ " การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนวิชาสุขศึกษา ในระดับ ประถมศึกษาตอนปลายโดยใช้สไลด์ประกอบเทปสอนด้วยวิธี ต่าง ๆ " ปริญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516
9. เล็ก ซาคิเจริญ " ปุ่หมัก " กองประสานงาน วิชาการ กรมส่งเสริมการเกษตร (ไม่ระบุ พ.ศ. พิมพ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ลัทธิคารวัลย์ เลหาประสิทธิพร " การเลี้ยงขยายแทนแคงเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว " แก่นเกษตร ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (2528) : หน้า 165 - 168

11. ลัทธิคารวัลย์ เลหาประสิทธิพร " แทนแคงและปัจจัยที่สำคัญในการเจริญเติบโต " ข่าวสารปรุฬหวิทยา ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มกราคม - มีนาคม 2528) : หน้า 36 - 39

4
12

ลลิตกา สุขปรกติ เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน กรุงเทพฯ : ทิมเจส, 2523

13. วิโรจ อิมพิทักษ์ " ความเหมาะสมในการผลิตและใช้ปุ๋ยหมัก " ข่าวสารแก่นเกษตรศาสตร์ ปีที่ 30 ฉบับที่ 5 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2528) : หน้า 1 - 6

6

14. วาสนา ชาวหา เทคโนโลยีทางการศึกษา กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2522

8
15

สุรัชย์ สิกขามัญทิต การผลิตวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 คณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขต พระนครเหนือ, 2527 : หน้า 230

16. สมศักดิ์ วังโน " โครงการวิจัยและแนะนำเทคโนโลยี ของดินและปุ๋ย " ภาควิชาปรุฬหวิทยา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ไม่ระบุพ.ศ.พิมพ์)

17. บริษัท ศรีสิงหราช จำกัด เอกสารคำแนะนำ การทำปุ๋ยหมักโดยใช้เชือกจลินทรียู มี 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน

ด้วยนายสุระพร ขุนเกษมมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิต มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้า
ระดับการศึกษาระดับปริญญาโทพิเศษ เรื่อง การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ทำ
บุญหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ เสนอต่อคณะฯ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก
สุตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการทอแบบ
สอบถามแก่นักศึกษาชั้น เพื่อนำไปประกอบการศึกษาค้นคว้าเก็บพระคุณยิ่ง คณะฯ หวัง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

โทร. 3269984

แบบสอบถาม
การประเมินคุณภาพสไลด์ เรื่องการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมคำตอบในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. สาขาวิชาที่ท่านสอน

() พืชกรรม

() สัตวบาล

() ช่างเกษตร

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. วิชาที่ท่านสอนในปัจจุบันและวิชาที่เคยสอน

1)..... 2).....

3)..... 4).....

5)..... 6).....

ตอนที่ 1

ภาพที่.....

1. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้เมื่อเทียบกับสัดส่วนของภาพ
() ใหญ่เกินไป () เหมาะสม () เล็กเกินไป
2. ลักษณะของการจัดช่องไฟระหว่างตัวอักษร
() เหมาะสม () ควรแก้ไข
3. ความยากง่ายในการอ่านตัวอักษร
() อ่านง่าย () ควรแก้ไข
4. ภาพสีโลดจืดแจ่มหรือไม่
() จืดแจ่ม () ควรแก้ไข
5. ความสะอาดของภาพทั้งปรากฏ
() สะอาดดี () ควรแก้ไข
6. ความประณีตในการถ่ายทำ
() ประณีต () ควรแก้ไข
7. ภาพสีสดแสดงความสัมพันธ์กับเนื้อหาหรือไม่
() ค่อนข้าง () ไม่ต่อเนื่อง
8. สีสรรของภาพใกล้เคียงของจริงหรือไม่
() ใกล้เคียง () ไม่ใกล้เคียง

เอกอเนช ตอนที่ 1 ตรวจ สอบ สี ค : ๓ พ .

ตอนที่ 2

1. ระดับของเสียงดนตรีที่ประกอบคำบรรยาย
 เสียงที่เกินไป เหมาะสม. เสียงเบาเกินไป
2. ท่านคิดว่าเสียงดนตรีประกอบเหมาะสมกับเรื่องหรือไม่
 เหมาะสม ไม่เหมาะสม
3. การใช้จังหวะของดนตรีสัมพันธ์การบรรยาย
 สัมพันธ์กันดี ไม่สัมพันธ์กัน
4. ระดับของเสียงบรรยาย
 ดังเกินไป เหมาะสม เบาเกินไป
5. เสียงที่บรรยายสร้างความสนใจชวนให้ติดตามหรือไม่
 ดี ควรแก้ไข
6. การเว้นวรรคตอนในการอ่านคำบรรยาย
 ดี ควรแก้ไข
7. ความชัดเจนในการออกเสียงตามอักขรวิธี
 ชัดเจนดี ไม่ชัดเจน
8. การเน้นความสำคัญของเรื่องในการอ่านคำบรรยาย
 ดี ควรแก้ไข
9. ลักษณะของการบรรยาย
 เร็ว ช้า เหมาะสม
10. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่
 เหมาะสม
 ควรแก้ไข.....
11. เนื้อหาถูกต้องหรือไม่
 ถูกต้อง ไม่ถูกต้อง
12. เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่
 ครบ ไม่ครบ
 ควรแก้ไข.....

13. เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและเรียงลำดับถูกต้องหรือไม่
() ถูกต้อง () ไม่ถูกต้อง
() ควรแก้ไข.....
14. จำนวนภาพเหมาะสมกับเนื้อหาที่บรรยายหรือไม่
() เหมาะสม () มากเกินไป
() น้อยเกินไป
(น้อย) ควรเพิ่ม.....
(มาก) ควรเพิ่ม.....
15. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการฉายสไลด์เหมาะสมหรือไม่
() มากเกินไป () เหมาะสม
() น้อยเกินไป
16. ขอเสนอแนะ.....
.....
.....

ขอขอบคุณในความกรุณา

ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ

1. ให้เปลี่ยนชื่อเรื่องจากวิธีการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้มาเป็น การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุที่ทิ้งแล้วภายในบ้านและในฟาร์ม เพราะจะเป็นการเข้าใจที่ง่ายขึ้น
2. ในการถ่ายภาพสไลด์ ควรจะมีภาพถ่ายเปรียบเทียบระหว่างปุ๋ยหมักย่อยสลายเรียบร้อยแล้วกับปุ๋ยหมักที่ยังไม่ย่อยสลาย หรือถ่ายภาพการเปลี่ยนแปลงใน ระหว่างการหมักจนถึงปุ๋ยหมักย่อยสลายดีแล้ว จะทำให้เห็นได้ชัดขึ้น
3. ในการทำปุ๋ยหมักโดยวิธีนี้ควรระวังเรื่องน้ำท่วมด้วย
4. ในขั้นตอนการบรรจุถุง (ในสคริป) ควรจะเพิ่มคำบรรยายลงไป ว่าถุงที่ใช้จะใส่น้ำหนักกี่กิโล ใส่น้ำหนักกี่กิโล และสามารถทำออกไปจำหน่ายได้
5. ในคำบรรยายในสคริปควร เพิ่มเกมเรื่อง ความสูงของท่อว่าไม่ควร จะสูงมากเกินไปเพราะการย่อยสลายข้างบนจะย่อยไม่ทันชั้นล่าง